

Andra roten, tomt 121

Utanför kvartersindelningen???

Kungs- och Ekelundsgatorna Gbg hj I 146, 163.

2.119 & 2.120 Hörnet av Kyrko- och
Käppslängaregatorna?

Sven Trädgårdsmästare

Vid slutet av 1600-talet fanns det åtminstone fyra Sven trädgårdsmästare i Göteborg. En av dessa var den gamle *hospitalsträdgårdsmästaren Sven Arfwedsson*, gift *Ingrid Svensdotter*, som båda vittnade angående Paul Jürgenssons trädgårdsmästare Johan den 31.10.1689. Nummer två var *Sven Mikaelsson trädgårdsmästare*, som den 25.11.1695 första resan lagbjöd hustru Kerstin Andersdotters hus vid Lilla Bommen. En tredje var den *trädgårdsmästare Sven Arfwidsson* hos vilken *kronoskepparen Nils Hurtig* enl. mag. prot. 1692 sägs ha gömt franskt salt tillhörande kommandör Ribbing.

Den fjärde var den

Sven Mattsson trädgårdsmästare

1674–81, M1676: ½ tomt

som *hustru Ingrid, sal Johan Ellers*, omnämner i en supplik 1668 (EIIa:2). Sven Mattsson (yrke onämnt) lånade den 4.9.1673 300 rdr av styrman Cornelius Fischer till köpeskillingen för en gård ”överst på Konungsgatan på hörnet mellan Olof Andersson Strandridares (eller tullbesökares) och Erik Jonsson artillerisergeants gårdar som burggreven Israel Norfelt detta år sålt till Sven Mattsson”. En ”liten gård där näst nordantill under skogen” (3.44) ingick i köpet. (Gbg mag registratur Ba:3)

I en supplik berättade sig Sven Mattsson ha köpt hus i staden av Israel Norfelt (EIIa:4, 15.1.1674). Han saknade nu näringsmedel, varför han begärde skänkerirättigheter.

Resolutionsboken den 24.10.1681 berättar, att såsom Sven Trädgårdsmästare (patronymikon onämnt, se ovan) och hans hustru i tio veckors tid hos sig haft och ännu hava tvenne späda moderlösa barn, vars fader rymd är, och till dess uppehälle intet hava att tillgå, och bemälte trädgårdsmästare och hans hustru för barmhärtighets skull (tagit till sig barnen). Alltså resolverade Magistraten, att de nu skola bekomma av de husarmas armbyssa penningar 10 d smt. Den 6.9.1696 ”renoverades” kontraktet med Sven Trädgårdsmästares hustru Margareta Pedersdotter och änkan Brita Ambrosdotter “att tillbörligen och försvarligen underhålla och försörja de hos sig havande tvenne små fattige fader- och moderlösa barnen på ett helt års tid ifrån detta dato beräknat till nästkommande vår vid denna tiden, vill Gud, för vilket underhåll de nu strax bekomma vardera 10 d smt och mera hava eller skola de icke få förrän vid denna terminens förlopp den 6 september hava änten att fordra eller ock att undfå”.

Det sägs 1696, att Sven trädgårdsmästare, gift Margareta Svensdotter Peders- [oklart i manuskriptet], ägde hus och gård under ekeskogen. Margareta Sven Trädgårdsmästares änka omtalas mag. prot. 1707, 248.

I tomtöreslängden 1696 hänförs Sven Trädgårdsmästares tomt till tredje roten (½ tomt).

1710: Sven Eriksson enrollert.

Enligt kämnärsrättens beslut 4.10.1678 skulle *Cornelius Fischers* änka få Sven Mattssons gård i betalning. Dessutom skulle det lilla tomtstycket 3.44, som Sven Mattsson åbodde, stå Cornelius Fischers änka i pant till dess skulden var betald. Detta tomtstycke övertogs sedan av *järndragare Pehr Eriksson* (uppbud 13.5.1707) på grund av att han dels tillpantat sig det genom försträckning, dels inlöst det av andra. Han övertog också av Cornelius Fischers änka hela 2.121.

Järndragaren Per Eriksson (burskap 14.7.1715, begr. 28.2.1718) ägde gården 2.121 1696 och fram till sin död. Han är högt värderad 1715: tomt 200, hus 240, lösegendom 300 d smt. Hans andra hustru *Catharina Larsdotter*, död 1718 (bou 6.9.1717) var född vid Skultuna mässingsbruk i Uppland. Han var tredje gången gift med *Britta Larsdotter*. Hon var änka efter *vallsättaren Lars Svensson* (bou 1713), efter vilken hon ärvt en ”vinguliär och ofullkomlig tomt med hus på Ekelundsgatan mellan avvikne skräddaren Schoug i öster och magister Aurell i väster” (upptagen i bou efter P E liksom hans redan före omgiftet ägda gård 3.45). Britta Larsdotter efterlevde Per Eriksson och var omgift med styrmannen, senare *skepparen Mikael Pettersson*, när hon 11.5.1720 fick fasta på sin förre man Per Eriksson järndragares gård. I Askims häradsrätt krävde hon 5.6.1722 Jon i Bua på 4 000 spik, som denne uttagit hos sal handelsmannen Lars Böckers änka. Hos Mikael Pettersson bodde 1723 ibm *magister Gröndell*.

Mikael Pettersson står för 2.121 1722 men 1723 hade han flyttat till gården öster härom (2.122) Denna hörngård hade överlåtits till *remsnidaremästare Hans Jürgen Wedeking*. Det beslöts i magistraten 5.11.1739 (Ba:44) tydligen efter det att Wedekings hustru NN begr. D 22.6.1739, att hans hus och gård på Kungsgatan skulle värderas. Han berättade i supplik 8.5.1744, att han hade varit borgare i trettio år. Han ville nu uppsäga det burskap han erhållit 4.6.1712 och flytta till sin son *gördelmakaren Matthias Wedeking i Jönköping*. Den 30.4.1746 skrev sonen Matthias (EIIb:25 el 26), att fadern hade avlidit i Jönköping och Matthias hade upprättat inventarium över vad fadern hade haft med sig vid flytten. Nu hade han och brodern *sadelmakare Johan Wedeking* i Göteborg delat all den lösa egendomen och det hade bestämts att Matthias Wedeking skulle få 550 d smt och Johan fastigheten i Göteborg.

Den 21.3.1761 testamenterade Johan Wedeking och hans hustru

Christina till sin tillkommande måg *häradsskrivare Abraham Bahrman* (sedan gift *Anna Maria Wedeking*) deras hus och gård i hörnet av Kungsgatan mellan hökaren Anders Mellenbergs hus å östra och besökaren Skogs gård å norra sidan jämte dispositionsrätten till alla husgeråd. I gengäld hade Bahrman och hans hustru åtagit sig att ”ömsint sköta och försvarligen med nödvändigheter förse” sina svärföräldrar. När Abraham A Bahrman detta år 1761 (EIIb:101. 23.12.1761) sökte mantalskommisarietjänsten i Göteborg, berättade han, att han hade varit uppbördsskrivare och kronofogde hos sin fader kronobefallningsmannen på Dal Adam Bahrman under 3 år. Hos häradsskrivare Eiserman i Mark hade han conditionerat på femte året. Efter Kammarkollegii beslut den 20.3.1758 hade han förestått ordinarie häradsskrivaresysslan i Göteborgs fögderi på fjärde året.

Håkan Ekman ville i mars 1766 ha inteckning i sadelmakaren mästare Johan Wedekings på Kungsgatan belägna hus och gård för tvenne förskrivningar på 600 d smt. Johan Wedekings svärs-son häradsskrivare Abraham Bahrman hade också lånat på gården. Johan Wedeking erkände även denna skuld som sin egen men gjorde Bahrman arvlös i gården, eftersom han hade uppfört sig så okristligen mot sina svärföräldrar, hustru och barn, att det ”beklagligt nog lär vara hela staden

bekant". I brev den 3.8.1764 talade Bahrman om det laga uppbud och stånd han undfått 8.6.1761 på ett emellan Ekelundsgatan och Kungsgatan beläget hörnhus och gård, vilket till intecknings åtnjutande transporterats på Håkan Ekman. Johan Wedeking hade varit tvungen att skilja Bahrman från huset och sedan ta hand om dennes hustru och barn.

Den 1.4.1766 (EIIb:115) omtalas, att Johan Wedeking hade ansett sig tvungen att instämma sin "liderlige måg" Abraham Bahrman på grund av dennes gruvsamma åsidosättande av sitt löfte till Wedeking och dennes numera avlidna hustru Christina enligt den emellan J. W och Bahrman den 21.3.1761 gjorda författningen över J W:s fasta och lösa egendoms tillträdande.

Bahrman vistades nu i Vänersborg. Han hade vid Nordals härads laga ting den 25.2.1765 blivit dömd för köttsligt umgänge med ogifta kvinnfolket Maria Danielsdotter på Wedbjerbyn 1763.

Johan Wedeking begärde i supplik den 9.9.1768 (EIIb:131) att med hänsyn till "sin nu annalkande 60 års ålder och sjuklighet, som satt honom ur stånd att sköta sin verkstad", få uppsäga sitt burskap, som han erhållit för 27 år sedan den 4.8.1741.

Efter skilsmässa mellan Abraham Bahrman och hans hustru den 27.4.1768 drucknade Bahrman ett år senare i hamnen.

Den 22.9.1763 såldes överdelen av huset för 3 375 d smt till *kompaniskrivare Johan Anders Blomberg* "nämligen sahl och kammare åt Konungsgatan, tapitserade och med pottekakelugnar samt trenne kamrar och ett kök åt Ekelundsgatan, allt överrum. oklädde invändigt. Hwarest ett rum är försedt med järnkackelugn. och kiöket samt ett rum med spisar. jämte hälften af kiällaren, eller den del, som wetter åt gården, kommandes herr bokhållare Blomberg att åtnjuta framsidan längst bort till och med luckan, varest jag, eller den, som äger underrummen äger avskiftat gång rill det övriga vindsrummet, som underrummen tillhörig är, vagnbodas och övriga rummen i undervåningen är mig ensamt tillhörig" etc.

Kompaniskrivaren Blombergs halva hus och gård såldes 27.7.1779 på auktion till *bokhållare Johan Bäck*, som för 2 009 d smt den 9.3.1773 sålde den till *hökaren Nils Jonsson Bohlin* (uppbud 19.4.1779).

1765 står Wedeking åter som ägare av undervåningen till 2.121. Den ärvdes 1772 av dottern *Anna Maria Wedeking*, som nu var omgift med *perukmakare Hans Bromberg*, som 10.4.1775 sålde undervåningen till ägaren av övervåningen Nils Jonsson Bohlin (död 14.10.1795) Bohlin hade ett äventyrligt förflutet. Han var 1764 buteljörmat på *ostindiska skeppet Riksens Ständer*. 1771 begick han förseelser ombord på *skeppet Finland*, varför han fick stanna i arrest till dess man anlände till destinationsorten. 1772 hade han rymt (Göteborgs Nyheter 1774, 350).

Den 21.9.1797 utauktionerades Bohlins efterlämnade trähus och gård 2.121 vid Kungs- och Ekelundsgatorna på begäran av hans änka *Margareta, född Kruse*, myndige sonen *vice Pastor N C Bohlin* och de omyndigas förmyndare *handelsmannen Johan Söderling* och *hovsmeden David Clementsson*. Det inropades av

hökaren och krögaren Peter Högberg

för 19 425 d smt (1757 rdr 24 skill specie). Bou efter Peter Högberg, död 12.2.1812, ägde rum 15.5.1812 och upptog då grundmurade stenhuset 2.121, Kungsgatan, 2 våningar med sju rum och två kök, värderat 4 025 rdr bco. Änka *Brita Andersdotter* (Berg II:5–6, 221).

